

BIULETYN INFORMACYJNY PTMTS

Z życia Towarzystwa

Podczas wrześniowego zebrania prezydium Zarządu Głównego PTMTS sprecyzowano postanowienia dotyczące XXXI Walnego Zjazdu PTMTS połączonego z V konferencją "Nowe kierunki rozwoju mechaniki":

- **miejsce** – Wilga (53 km od Warszawy, zapewniamy autokar)
- **termin** – 7 kwietnia (czwartek, po południu) do 10 kwietnia (niedziela, po śniadaniu) 2005 r.
- **organizatorzy** – biuro ZG PTMTS (Zjazd) i Oddział Poznański PTMTS (konferencja).

Szczegółowe informacje o Zjeździe i konferencji (komunikat nr 1) opublikujemy wkrótce na naszej stronie internetowej (www.ptmts.org.pl).

* * * * *

Nagroda Naukowa im. Wacława Olszaka VIII edycja

Informacja o Nagrodzie

W 1988 r. z okazji 30-lecia Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej (PTMTS) postanowiono raz w na dwa lata (w kadencji) przyznawać młodemu pracownikowi nauki Nagrodę Naukową im. Wacława Olszaka.

Laureat wyłoniony przez jury według opracowanego regulaminu konkursu, nagradzany jest dyplomem i medalem z podobizną Profesora. Jury konkursu powoływane jest przez Zarząd Główny PTMTS. W jego skład wchodzi wybitni przedstawiciele różnych dziedzin mechaniki.

W obecnej VIII edycji Nagrody są to profesorowie: Tadeusz Chmielniak, Lech Dietrich, Stanisław Drobniak, Jerzy Maryniak (przewodniczący), Piotr Perzyna, Gwidon Szefer, Andrzej Tylikowski, Piotr Wilde, Czesław Woźniak.

Profesor Waclaw Olszak (1902-1980) był jednym z najwybitniejszych polskich mechaników, członkiem założycielem naszego Towarzystwa, a od 1970 r. jego Członkiem Honorowym. Był członkiem PAN oraz wielu zagranicznych akademii nauk, Doktorem Honoris Causa licznych uniwersytetów w kraju i zagranicą. Przez ostatnie 11 lat swojego bogatego i pracowitego życia pełnił obowiązki Rektora Rezydenta Międzynarodowego Centrum Nauk Mechanicznych (CISM) w Udine we Włoszech. Spis prac naukowych i technicznych Profesora obejmuje imponującą liczbę ponad 300 pozycji, w tym dziesięć monografi naukowych.

W dotychczasowych siedmiu edycjach konkursu medalem wyróżniono jedynie cztery osoby:

- Bogdana Rozmarynowskiego (1992),
- Mieczysława Cieszko (1994),
- Jacka Chróścielewskiego (1996),
- Ryszarda Kutylowskiego (2003).

W trzech edycjach pierwszej nagrody nie przyznano.

Regulamin Nagrody

1. Nagroda przyznawana jest młodemu pracownikom nauki raz w kadencji PTMTS za pracę (lub cykl prac), która stanowi poważny wkład w rozwój mechaniki teoretycznej lub stosowanej.
2. Praca autorska (lub cykl prac autorskich), będąca przedmiotem Nagrody, musi być opublikowana nie wcześniej niż w ciągu ostatnich trzech lat, wliczając rok przyznania Nagrody.
3. Nagroda ma charakter indywidualny.
4. Kandydat do Nagrody musi być członkiem PTMTS i w chwili opublikowania pracy nie posiadać stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu profesora (rozprawa habilitacyjna nie może być przedmiotem Nagrody).
5. Tryb zgłaszania i oceny wniosków:
  - kandydatów do Nagrody zgłaszają Zarządy Oddziałów PTMTS lub członkowie PTMTS z tytułem naukowym profesora,
  - wnioski o przyznanie Nagrody składane są do Komisji Nagrody im. Waclawa Olszaka powoływanej przez ZG PTMTS,
  - komisja, w skład której wchodzi przedstawiciele różnych dziedzin mechaniki, podejmuje decyzję biorąc pod uwagę własną znajomość przedmiotu, ewentualnie opinie powołanych recenzentów,

- w okresie kadencji przyznaje się jedną Nagrodę; komisja zostawia sobie prawo nieprzyznania Nagrody,
- wyniki prac komisji ogłaszane są na Zjeździe Delegatów; laureatowi wręczany jest medal z podobizną profesora Wacława Olszaka oraz dyplom.

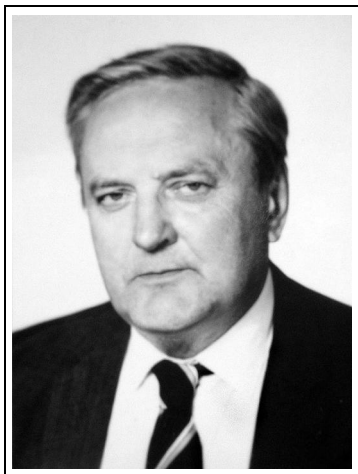
6. Wniosek o przyznanie Nagrody powinien zawierać:

- imię i nazwisko kandydata,
- dane o kandydacie (stopień naukowy, miejsce pracy i zamieszkania),
- tytuł pracy i miejsce jej opublikowania (należy dołączyć egzemplarz pracy przedstawionej do Nagrody),
- opinię zgłaszającego Oddziału lub osoby wnioskodawcy,
- do zgłaszanej pracy można dołączyć dodatkowe materiały, np.:
  - kserokopie opinii wydawniczych,
  - kserokopie recenzji opublikowanych w czasopismach opiniujących,
  - wykaz prac zakwalifikowanych do druku, dotychczas niepublikowanych, a związanych tematycznie z pracami przedstawionymi do Nagrody.

Jury VIII edycji Nagrody Naukowej im. Wacława Olszaka

- Profesor Tadeusz Chmielniak
- Profesor Lech Dietrich
- Profesor Stanisław Drobniak
- **Profesor Jerzy Maryniak (przewodniczący)**
- Profesor Piotr Perzyna
- Profesor Gwidon Szefer
- Profesor Andrzej Tylikowski
- Profesor Piotr Wilde
- Profesor Czesław Woźniak

Profesor Ryszard Dąbrowski — wspomnienie (1924 – 2004)

17 kwietnia 2004 roku zmarł prof. dr inż. Ryszard Dąbrowski, emerytowany profesor Wydziału Inżynierii Lądowej Politechniki Gdańskiej, pracownik naukowo-dydaktyczny Katedry Mechaniki Budowli od 1948 do 1991 roku (przejście na emeryturę).

Urodził się 3 stycznia 1924 roku w Wielkich Ejsmontach pod Grodnem (obecnie Białoruś). Wybuch wojny nie pozwolił mu ukończyć polskiego gimnazjum w Grodnie. W latach 1940-41 uczęszczał do 10-letniej szkoły średniej w Grodnie z białoruskim językiem nauczania uzyskując świadectwo dojrzałości tuż przed niemieckim atakiem na Związek Radziecki.

W okresie okupacji niemieckiej pracował w Grodnie w Powiatowym Urzędzie Budowlanym.

Do Gdańska przybył w ramach repatriacji w sierpniu 1945 roku i został studentem pierwszego rocznika Wydziału Inżynierii Lądowej i Wodnej Politechniki Gdańskiej. Dyplom magistra inżyniera w zakresie konstrukcji budowlanych uzyskał w listopadzie 1949 roku.

Jeszcze w czasie studiów (od 1948 roku) jako wyróżniający się student został zaangażowany przez prof. Witolda Nowackiego do pracy w Katedrze Mechaniki Budowli.

Stopień naukowy doktora nauk technicznych zdobył w 1957 roku na podstawie rozprawy pt. „Stateczność mostu jednodźwigarowego”.

W 1958 roku został docentem.

Tytuł naukowy profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1973 roku. W latach 1950–1957 równoległe do zajęć dydaktyczno-naukowych w Katedrze Mechaniki Budowli

pracował na połowie etatu w Przedsiębiorstwie Projektowania Zakładów Przemysłu Metalowego i Elektrotechnicznego PROZAMET w Gdańsku jako weryfikator konstrukcji budowlanych – głównie przy odbudowie i rozbudowie obiektów stoczniowych.

W 1963 roku (przez 9 miesięcy) przebywał na Uniwersytecie Columbia w Nowym Jorku (USA) w ramach stypendium naukowego im. Boese.

Profesor Ryszard Dąbrowski pracował w Katedrze Mechaniki Budowli do września 1991 roku, kiedy odszedł na wcześniejszą emeryturę ze względu na stan zdrowia.

Jako nauczyciel akademicki Wydziału Budownictwa Lądowego (obecnie Wydziału Inżynierii Lądowej) Politechniki Gdańskiej prowadził wykłady statyki i dynamiki budowli oraz teorii sprężystości i plastyczności. Wprowadził do wykładów obszerny rozdział dotyczący mechaniki pęknięć. Temat ten był też przedmiotem seminariów dokształcających dla pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału.

Profesor Ryszard Dąbrowski był znakomitym wykładowcą ogromnie zaangażowanym w utrzymanie wysokiego poziomu nauczania.

Pomimo trudnych egzaminów absolwenci Wydziału wspominają Go z sympatią i uznaniem. Był promotorem 3 rozpraw doktorskich.

Jego początkowe zainteresowania naukowo-badawcze skierowane były na tworzenie oryginalnych algorytmów obliczeniowych dotyczących projektowania konstrukcji budowlanych.

Dalsze kierunki naukowo-badawcze obejmowały teorię dźwigarów powierzchniowych, teorię powłok sprężystych, stateczność prętów cienkościennych, teorię dźwigarów zakrzywionych w planie oraz metodę elementów skończonych.

Profesor Ryszard Dąbrowski jest autorem 70 publikacji oraz 6 książek.

Oryginalne artykuły ukazały się w czasopiśmie: Archiwum Mechaniki Stosowanej, Rozprawy Inżynierskie, Archiwum Inżynierii Lądowej, Inżynieria i Budownictwo, Stahlbau, Bautechnik, Bauingenieur, Beton-und Stahlbetonbau.

Książki:

- *Silosy. Metody obliczeń i konstrukcja* (współautor W. Nowacki), Budownictwo i Architektura, Warszawa 1953, II rozszerzone wydanie 1955;
- *Dźwigary powierzchniowe* (tłumaczenie z jęz. niemieckiego K. Girkmann) Arkady, Warszawa 1957;
- *Skrećanie mostowych i hydrotechnicznych konstrukcji cienkościennych o przekroju zamkniętym* (skrypt), Wydawnictwo Politechniki Gdańskiej 1958;
- *Gekrummte dünnwandige Trager. Theorie und Berechnung*, Springer Verlag 1968 (w jęz. angielskim 1972);
- *Metody inżynierskie w teorii powłok*, „Monografie” Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej 1975. Monografia ta została wyróżniona w 1976 roku nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

Profesor Ryszard Dąbrowski należał do zespołu założycielskiego Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej, był członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, członkiem Polskiego Związku Inżynierów i Techników Budow-

nictwa, członkiem International Association for Bridge and Structural Engineering oraz długoletnim recenzentem Applied Mechanics Reviews.

Jest laureatem nagrody PZiTb im. Stefana Bryły za wszechstronne badania naukowe w dziedzinie teorii zakrzywionych prętów cienkościennych.

Został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Polonia Restituta (1973 r.).

Profesor Ryszard Dąbrowski wyróżniał się szeroką wiedzą oraz znakomitą znajomością literatury na temat mechaniki i teorii konstrukcji. Z ogromną uwagą i wnikliwością śledził rozwój tych dyscyplin naukowych w skali światowej. Chociaż nie zajmował się praktycznym projektowaniem, doskonale rozumiał zachowanie się konstrukcji oraz znał rozwiązania konstrukcyjne wszystkich poważniejszych obiektów budowlanych na świecie.

Cechowała Go umiejętność wykrywania błędów i usterek w pracach naukowych innych autorów.

W dyskusjach naukowych, w wystąpieniach krytycznych i w recenzjach nie stosował określeń ulgowych i pojednawczych, co uszczuplało grono Jego przyjaciół, ale również często utrudniało bliską współpracę.

Jego rozległa wiedza i ogromnie bogata orientacja w technicznej literaturze światowej nie zostały w pełni wykorzystane w działalności Katedry Mechaniki Budowli.

Eugeniusz Bielewicz